

Informatieblad: Teak

- Andere namen:** Burma-, Moulmein-, Rangoon- teak, Java-teak, djati, jati (Nederland), kyun (Myanmar/Burma), teck (Frankrijk), teca (Spanje), giati (Vietnam), may sak (Laos).
- Botanische naam:** Tectona grandis L.f.
- Familie:** Verbenaceae.
- Groei gebied:** Myanmar/Burma, Indonesië (voornamelijk aangeplant op Java). Verder India, Thailand, Indochina, tropisch Afrika (aangeplant) en tropisch Amerika (aangeplant).
- Boombeschrijving:** De hoogte en de diameters van de teakbomen zijn sterk afhankelijk van de groeiplaats en de bodemgesteldheid. In Myanmar/Burma komen onder gunstige omstandigheden teakbomen voor met een hoogte van 40-45 m, met diameters tot 1,80-2,40 m. Deze grote bomen hebben een takvrije stam van 25-27 m. De oudere stammen vertonen aan de onderzijde diepe groeven die het gevolg zijn van wortelaanlopen. Gewoonlijk zijn de takvrije stammen echter 8-15(-23) m lang en is de diameter minder dan 0,9-1,5 m. In de cultuurbossen van Java worden de teakbomen gemiddeld 20-30 m hoog met diameters die variëren van 0,5-0,9 m.
- Aanvoer:** Zaag- en fineerhout, rondhout, vierzijdig bezaagd hout, gekantrecht hout en fineer.
- Houtbeschrijving:** Tectona grandis is de enige leverancier van echt teakhout. Fantasienamen als afro-teak, yang-teak, Borneo-teak, iroko-teak zijn onjuist, want hiermee worden andere houtsoorten bedoeld die soms het echte teak in bepaalde toepassingen kunnen vervangen en er soms ook enige uiterlijke gelijkenis mee vertonen. Het kernhout is lichtbruin tot goudbruin aan licht blootgesteld nadonkerend. Soms donkerbruin tot zwart geaderd. Na te zijn blootgesteld aan licht verdwijnen de grote kleurverschillen meestal. Teak spint is vuilgrijs, circa 30 mm breed. Hout van Myanmar/Burma (uit natuurbossen) en Java (uit aanplant) is meestal gelijkmatig van kleur. Teakhout uit drogere streken (India) heeft veel sterkere kleurverschillen van geel tot zwart. Door de grote verschillen in groeiomstandigheden moet voor gelijkmatig gekleurde partijen teak dezelfde herkomst worden aangehouden. Afhankelijk van de grondsoort waarop het is gegroeid, kan teak 0,03-1,40% kiezel bevatten. De duurzaamheid van snelgroeidend plantagehout is meer variabel dan die van teak uit natuurlijke bossen.
- Houtsoort:** Loofhout.
- Draad:** Recht, soms golvend en warrig.
- Nerf:** Matig grof tot grof.
- Werken:** Gering.
- Drogen:** Langzaam. Tijdens het drogen is extra zorg bij het bepalen van de vochtgehalten vereist omdat grote variaties in droogtijd kunnen voorkomen. Bij kunstmatige droging bij te hoge temperaturen verliest teak zijn fraaie goudbruine tint en wordt donker en doods.
- Bewerkbaarheid:** Teak is gemakkelijk te zagen en te schaven. Afhankelijk van het kalk- en kiezelgehalte stampen de werktuigen meer of minder vlug af. In het algemeen verdient het aanbeveling gereedschappen te gebruiken met hardmetalen snijkanten.
- Spijkeren & schroeven:** Voorboren wordt aanbevolen.
- Lijmen:** Goed (met alle gangbare lijmtypen) op een vers geschaafd of geschuurd oppervlak of wanneer het oppervlak wordt ontvet met een oplosmiddel. Er zijn speciaal voor teak ontwikkelde lijmtypen.

- Buigen:** Matig. Teak heeft zelfs in één partij een grote variatie in buigeigenschappen.
- Oppervlakafwerking:** Matig. Voordat het wordt afgewerkt, dient teak bovenstaande voorbehandeling te krijgen. Het teak-oppervlak kan met olie of nitrocelluloselakken worden afgewerkt. Teak veroorzaakt bij polyesterlakken droogvertraging en slechte filmvorming. Tafelbladen worden vaak met zuurverhardende lakken behandeld.
- Impregneerbaarheid:** Kernhout 4. Spint 3.
- Bijzonderheden:** Het oppervlak van teak voelt "zacht" aan, doordat het hout wat vettig is. Dit wordt veroorzaakt door de zich in het hout bevindende olieachtige stoffen. Teak heeft voorts een zeer kenmerkende geur die aan oud leer doet denken. Het hout bevat bepaalde inhoudsstoffen die bij daarvoor gevoelige personen huidaanandoeningen (dermatitis, eczeem) kunnen veroorzaken. Om dit te voorkomen, is goede stofafzuiging bij bewerking noodzakelijk.
- Toepassingen:** Teak kan door zijn grote duurzaamheid, geringe krimp en werking, fraaie uiterlijk, gunstige sterkte-eigenschappen bij een laag gewicht en weerstand tegen vele chemicaliën voor bijna alle doelen worden gebruikt. Bijvoorbeeld kozijnen, puien, ramen, deuren, gevelbetimmeringen, meubelen, binnenbetimmeringen, (ook in de vorm van finer toegepast), plafonds, trappen, traptreden, parket- en strokenvloeren, aanrechtbladen, draaiwerk, beeldhouw- en snijwerk. Chemische industrie: tanks, vaten, kuipen, filterpersen, zuurkasten, laboratoriumtafels, laboratoriumvloeren. Jacht- en scheepsbouw: dekken (kwartiers gezaagd), huiden, kajuiten, betimmeringen. Carrosseriebouw, zuivelindustrie, gietmodellen voor de metaalgietrij.

Technische eigenschappen

Duurzaamheid	Duurzaamheidsklasse 1. Termieten M-G.
Janka hardheid	Langsvlak 4.450 N.
Schuifsterkte	13,0 N/mm ² .
Druksterkte	58 N/mm ² .
Buigsterkte	101 N/mm ² .
Elasticiteitsmodus	10.700 N/mm ² .
Volumieke massa vers	Vers 800-900 kg/m ³ .
Volumieke massa 12%	(630-)650- 680(-750) kg/m ³ bij 12% vochtgehalte. Kernhout van 3-5 jaar oud teak 575 kg/m ³ . Spint van 3-5 jaar oud teak 595 kg/m ³ . Kernhout van 13-15 jaar oud teak 720 kg/m ³ . Spint van 13-15 jaar oud teak 730 kg/m ³ .
Sterkteklasse	Teak kwaliteitsklasse HS/BS 5756 is ingedeeld in sterkteklasse D40 (NEN-EN 338).

